

HØRINGSSVAR i anledning af Aftale mellem regeringen og en række partier:

'Forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet' af 21. maj 2025 med

Forslag til ændring af lov om folkekirken, jf lov om menighedsråd, lovbekendtgørelse nr. 1299 af 8. november 2023.

Sankt Jakobs sogns menighedsråd, Holmens-Østerbro provsti, Københavns Stift, indstiller:

Afsnit 2.1.2. / § 1, nr.3-4 og 6-9

ANTALLET AF VALGTE MEDLEMMER

NUVÆRENDE ORDNING BØR FASTHOLDES

- **FOR AT FASTHOLDE DEN DEMOKRATISKE REPRÆSENTATION OG SIKRE ET ARBEJDSDUELIGT MENIGHEDSRÅD OG FORTSAT REKRUTTERING**

Det folkelige demokrati forringes ved et lavere antal rådsmedlemmer, ligesom menighedsrådets evne til at udføre dets arbejde undermineres af færre valgte medlemmer. Tilsvarende forringer det en fremtidig rekruttering til menighedsrådets pligtige og øvrige poster, da der er god og solid erfaring med at nye medlemmer ikke fra første år påtager sig de tungeste poster, men onboardes i menighedsrådets udvalg hen over en periode. Færre medlemmer vil helt hindre denne onboarding, ligesom de færre medlemmer yderligere belastes af flere udvalgsposter og arbejdsopgaver. Det er vores klare overbevisning at en reduktion af antallet af menighedsrådsmedlemmer ved den foreslåede model, hvor hvert sogn i udgangspunktet har 5 rådsmedlemmer ved første 1000 medlemmer og hertil et yderligere rådsmedlem pr. 2000 medlemmer modsat nuværende 1 nyt rådsmedlem pr. 1000 medlem, er ødelæggende for de mange velfungerende kirker af en vis størrelse.

Sankt Jakobs sogn har 7015 medlemmer pr. 1.1.2025, og vi vil i fremtiden gå fra 12 til 8 menighedsrådsmedlemmer. Det er en voldsom reduktion på 33%. Rådsmedlemmerne skal dække de obligatoriske enkeltmandsposter og udvalg: formand, næstformand, kasserer, kontaktperson, kirkeværge, tegningsberettiget, kirke- og kirkegårdsudvalg, valgudvalg og de særlige, men lige så væsentlige udvalg for kirkens liv og evangeliets forkyndelse: gudstjenesteudvalg, aktivitetsudvalg, kommunikationsudvalg, økonomiudvalg, det grønne udvalg.

For en aktiv kirke som Sankt Jakobs er det helt afgørende at have et menighedsråd med bred folkelig repræsentation, flere forskellige kompetencer og tilstrækkelig arbejdsduelighed. Da mange rådsmedlemmer er erhvervsaktive, er det uhensigtsmæssigt at en lille gruppe skal dække alt.

Nuværende model ønskes på det kraftigste fastholdt. Forslaget tilgodeser alene de menighedsråd, der ikke vælges fuldtallige, men dette er reelt ikke majoriteten af menighedsråd i Danmark, og man sigter med lovforslaget efter laveste fællesnævner, da de fleste menighedsråd kan stille fuldt råd. I stedet for at forringe vilkårene for alle på grund af krise hos nogle, bør man i stedet fastholde nuværende ordning med en ny mulighed for at have mindre menighedsråd, hvor dette kræves.

NUVÆRENDE BETEGNELSE BØR FASTHOLDES

- VI ANBEFALER AT DER SOM NORM ANSÆTTES EN DAGLIG LEDER BLANDT DE ANSATTE ELLER NYANSAT, OG AT MENIGHEDSRÅDSMEDLEMMER SKAL FUNGERE SOM *KONTAKTPERSON* MELLEM DAGLIG LEDER OG MENIGHEDSRÅD. DER SKAL TILSTRÆBES EN SÅ PROFESSIONEL LEDELSE SOM MULIGT MED EN ADÆKVAT LEDERUDDANNELSE.

Vi bifalder at en professionel ledelse styrkes med denne lovændring. Men vi anbefaler dog en ordning, hvor *daglig leder* enten findes blandt kirkens ansatte (f.eks. kirkens præst, kordegn) eller hvis hensigtsmæssigt og økonomisk muligt ved en særlig oprettet stilling (HR-ansat). Vi vil anbefale, at *daglig leder* har et tæt samarbejde med MR's *kontaktperson*, og at der udarbejdes en kontrakt for *daglig leder*, hvor det tydeligt fremgår hvilken *ledelsesret* daglig leder har, således at alle medarbejdere referer til daglig leder og ikke andre rådsmedlemmer, men at daglig leder kan rådføre sig med og afrapportere til MRs kontaktperson. Folkekirkens mudrede ledelsesform skal strammes op, forenkles og tydeliggøres. At udnævne et menighedsrådsmedlem til *personaleansvarlig* gør ingen sommer og kan bidrage til eksisterende uigennemskuelige ledelse.

Vi bifalder en obligatorisk uddannelse for daglig leder og kontaktperson, men vil gerne anbefale en mere grundlæggende uddannelse end et 3-dages kursus. Med erfaringer fra andre erhverv, kommunale og statslige arbejdspladser anser vi det for væsentligt, at nye ledere har reel kompetence og ikke alene et lille 1-3dagskursus. Krav og tilbud om egentlig uddannelse og kompetence er en nødvendig professionalisering folkekirken som lokal arbejdsplads.

Sankt Jakobs menighedsråd har 16 års erfaring med tydelig ledelse af medarbejdere gennem en daglig leder (ansat blandt personalet) der rådfører sig med og afrapporterer til MRs kontaktperson. Det sikrer en enstrengt struktur, hvor der ikke tales forbi hinanden, men direkte handles på problemstillinger. Daglig leder har en udførlig kontrakt, der angiver ledelsesret mv. Det har givet meget høj tilfredshed blandt medarbejdere og MR i både fysisk og psykisk APV.

NUVÆRENDE ORDNING BØR BIBEHOLDES, MEN DER ETABLERES RÅDGIVNING DER MYNDIGGØR DET LOKALE MENIGHEDSRÅD

- EMBEDSBOLIGEN SIKRER LOKAL FORANKRING OG BØR FORTSAT VÆRE DET LOKALE MENIGHEDSRÅDS ANSVAR. DET ER UHELDIGT AT LÆGGE ANSVARET FOR BOLIGFORHOLD IND I PRÆSTEEMBEDETS DIREKTE FORESATTE. ØKONOMIEN UDHULER MENIGHEDSRÅDET, BOLIGENS VÆRDI 'FORÆRES' PROVSTIET. MENIGHEDSRÅDENE UMYNDIGGØRES, HVOR RÅDGIVNING KUNNE STYRKE LOKALFORANKRINGEN VED AT MYNDIGGØRE MENIGHEDSRÅDENE.

Vi anser det for en åbenlys fejl og unødvendig centralisering at flytte ansvaret for præsteboligerne fra menighedsrådet til provstiet. Ansvar for tjenesteboliger skal forblive hos menighedsrådet, da boligen i sognet er afgørende for præsteembedets lokale forankring. Vi er stærkt bekymrede for en bureaukratisering og centralisering af folkekirken, hvis DNA ligger i den lokale og selvforvaltende *sognekirke*.

Vi ønsker en udvidet kompetent, hurtigt og effektiv rådgivning af det lokale menighedsråd, der oplagt kan lægges i provstiet, ikke at ansvaret og økonomien tages væk fra MR. Når MR oplever bygningsmassen som en stor belastning, skyldes det oftest og i overskyggende grad, at MR ikke har adgang til kompetent og hurtig rådgivning, hverken byggeteknisk eller juridisk. MR oplever omvendt ikke sjældent provsti/stift som en forsinkende og besværliggørende instans, der stiller nye krav uden selv at bidrage til løsningen. Vi anbefaler at der i provstierne ansættes kompetent byggerådgivning, der hurtigt og effektivt kan bistå menighedsrådet både byggeteknisk og retligt ved byggesager. På denne måde myndiggøres menighedsrådene, i stedet for at umyndiggøre dem, som lovforslaget lægger op til.

Lovforslaget centraliserer magten omkring præsteembedet til nærmeste fortsatte (provsten), der således både skal være præstens umiddelbare foresatte og (med provstiudvalget) have ansvar og magt over præsternes embedsbolig. Vi frygter, at embedsboligen bliver et uheldigt ledelsesredskab i denne centralisering. Desuden stækker det menighedsrådenes selvforvaltning og ansvar. De fleste menighedsråd har stor stolthed i at sikre præsteembedet en lokal embedsbolig centralt i sognet. Det er en væsentlig opgave for MR at kunne sikre præsteembedet en velfungerende embedsbolig med kontor. Præsteembedets virke udgår fra denne lokale forankring, sådan som det også bør være.

Vi er meget bekymrede for centraliseringen af magten i provstiudvalget, der trods lovforslagets udvidede beføjelser ikke gøres mere demokratisk, dvs. det vil være almindeligt at flere menighedsråd ikke er repræsenteret i provstiudvalget, og derfor helt mister indflydelse på sognets embedsbolig. Muligheden for salg og ny erhvervelse udenom sognets menighedsråd er skræmmende. I flg. lovforslaget skal den ny provstikapital bestyres af et mindre udvalg, hvor repræsentation derved bliver endnu svagere. Det vil tydeligvis være en markant demokratisk forringelse for en stor procentdel sogne, der ikke vil have direkte repræsentation i provstiudvalget gennem et af sognets menighedsrådsmedlemmer.

I Holmes Østerbro provsti er der 14 sogne, hvoraf 8 er repræsenteret. I givet fald mister 6 sogne direkte indflydelse på egne embedsboliger. Der er 1 repræsentant for præsterne ud af 30 præster. Præsternes repræsentation er derved næsten fjernet og overført til deres foresatte, provsten, hvor det i dag ligger lokalt i menighedsrådet, hvor alle præster er repræsenteret.

Afsnit 2.2 / § 2, nr. 15**Ansvar for sognegårde på samme matrikel som tjenestebolig overføres til provstiudvalg****NUVÆRENDE ORDNING BØR BIBEHOLDES**

- SOGNEGÅRDEN ER AFGØRENDE FOR SOGNETS TRIVSEL OG LIV, FOR UNDERVISNING, FOREDRAG, MØDER OG MUSIKALSK LIV, HVILKET ER BLANDT ET MENIGHEDSRÅDS VIGTIGSTE ANSVARSOMRÅDER.

Vi henstiller til at ansvaret for menighedslokaler i tilknytning til præstegårde ikke flyttes væk fra det lokale menighedsråd og også centraliseres i provstiet. Derved begrænses MRs mulighed for selvstændigt at sikre og udvikle rammerne for menighedens liv, hvilket er en af MRs afgørende opgaver. Problemstillingen skal ses i tilknytning til embedsboligen, og det fremstår her meget tydeligt at denne ansvarsopgave ikke bør centraliseres, men fastholdes lokalt i sognets menighedsråd.

Vi anbefaler i stedet en seriøs og kompetent rådgivning ifb. spørgsmål og opgaver af byggeteknisk, arkitektonisk og juridisk art, der placeres i provstiet, og som sikrer at det lokale menighedsråd myndigøres gennem kompetent, hurtig og effektiv rådgivning.

NUVÆRENDE VALGFORM BØR BIBEHOLDES

- FOLKEKIRKEN ER FØRST VED AT INDHENTE DE FØRSTE ERFRAINGER MED VALGFORSAMLING OG BØR AFVENTE EN EVALUERING HERAF, INDEN DET IMPLEMENTERES TIL PROVSTI- OG STIFTSUDVALG

Indtil folkekirken har indhentet og evalueret sine erfaringer med valgforsamlinger fra seneste MR-valg, bør man afstå fra at implementere det i provsti- og stiftsudvalg. Det er ikke vores erfaring af den nuværende valgforsamling fungerer hensigtsmæssigt til menighedsrådsvalg. Det er oplagt at nye valgformer skal overvejes og afprøves, men nuværende form er tung og i værste fald præget af tilfældighed, idet kandidater blot skal møde op til opstillingsmødet der ligger lige før selve valghandlingen, og tilsvarende skal vælgere først følge opstillingen af kandidaterne og derefter deltage i valghandlingen, hvilket er mere tidskrævende end mange sognebørn vil honorere. Vi har erfaring med at de fremmødte er 'Tordenskjolds soldater' og dem der er prikket på forhånd. Valgforsamlingen udelukker en større grad af demokratisk medlemsindflydelse, hvor betydeligt flere afgav stemme på kandidater og lister, der var annonceret i god tid inden. Valgforsamlingen fordrer at man er til stede under en proces hvor kandidater på et og samme tidspunkt opstilles og vælges. Vi oplever ikke den nuværende valgforsamling som en forbedring af folkekirkens demokratiske grundlag, hvorfor det vil være halsløs gerning også at indføre den på provsti- og stiftsplan inden erfaringer og andre muligheder er afsøgt.

AFSNIT 2.1.2**§27 stk. 2 B**

Vedr. mulighed for konstituering efter en minimumsmodel.

VI BIFALDER FORSLAGET OM MULIGHED FOR KONSTITUERING EFTER MINIMUMSMODEL OG MULIGHED FOR MERE FLEKSIBEL KONSTITUERING.

MEN VI SAVNER MULIGHED FOR AT EN OPGAVE, PRIMÆRT KIRKEVÆRGEN, KAN DELES PÅ FLERE PERSONER, OG AT DET PÅGÆLDENDE HONORAR FOR OPGAVEN TILSVARENDE KAN DELES MELLEM DE VALGTE.

Vi savner større frihed til at organisere menighedsrådet, hvor opgaver deles, og hvor det fastsatte honorar tilsvarende kan deles, hvis en opgave løftes af flere. Dette er særligt hensigtsmæssigt for posten som kirkeværge / medlemmer af et kirkegårdsudvalg (eller bygningudvalg).

Som reglerne er nu, må kun én blandt det valgte medlemmer modtage honorar for opgaven som kirkeværge. For sogne med stor bolig- og bygningsmasse (kirke, sognegård og præstegårde) kan det være særdeles formålstjenesteligt at dele opgaverne.

I Sankt Jakobs kirke har vi udpeget 3 kirkeværger (medlemmer af bygningsudvalget) der tager sig af hhv. af kirke, sognegård og præstegårde. Men ved ansøgning om at dele medlemmernes i udvalgets honorar i tre ligelige dele, har vi fået påbud om at dette ikke er tilladt efter gældende regler. Honoraret kan kun udbetales til én kirkeværge. Konsekvensen hos os er, at vi i stedet for at have flere blandt rådsmedlemmerne til at deles om at løfte opgaverne med varetagelse af bygningsmassen, bruger langt dyrere honorarer til eksterne arkitekt-konsulenter.

Vi foreslår en større fleksibilitet der myndiggør menighedsrådet til selv at forvalte arbejdsopgavernes fordeling og tilsvarende honoraret, hvis samlede sum vil være den samme som tidligere, blot fordelt på flere. Godkendelse af den samlede honorar-sum skal fortsat lægge hos provstiet som hidtil.

Afsnit 2.1.2**§ 1, nr. 4, 5, 8 og 10**

Vedr. deltids- og tidsbegrænset ansattes præsters medlemskab af menighedsrådet.

VI ER BEKYMRET FOR LOVFORSLAGET SKABER ET A OG B HOLD AF PRÆSTER, DA DELTIDSANSATTE PRÆSTERS MEDINDFLYDELSE FORRINGES, HVIS DE IKKE SKAL VÆRE FØDT MEDLEM AF MR, DER HVOR DE ER (DELTIDS)ANSAT. MENIGHEDSRÅDETS MISTER AFGØRENDE INDFLYDELSE PÅ EGEN SOGNEPRÆST, SÅ FREMT BISKOPPEN FÅR MYNDIGHED TIL AT UDPEGE EN PRIMÆRPRÆST BLANDT FLERE. HVILKET GRUNDLAG BISKOPPEN SKAL FORETAGE SIT VALG UDFRA, ER FRAVÆRENDE.

Vi er bekymret for den store gruppe af præster, der arbejder på deltid og i tidsbegrænsede stillinger, fx ved barsel, studieorlov og vakancer, og som i forslaget ikke har et legitimt tilhørsforhold til det sogn, hvor de har deres præstegerning. Det er vores mening at en præsteansættelse på deltid og/eller tidsbegrænset burde være fast medlem af MR, da beslutninger her definerer rammerne for præstens virke.

I flersognspastorater foreslår lovforslaget udnævnelse af en primærpræst blandt flere tjenestegørende præster, men der angives ikke på hvilket grundlag en præst vælges frem for en anden, ligesom MR er sat helt ud af spillet i denne sammenhæng.